

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Budapesten, 2010. évi április hó 13. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az emberölés büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt a terheltek ellen folyamatban volt büntető ügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Fővárosi Bíróság 10.B.424/2003/142. számú és a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.162/2005/52. számú ítéletét az I. rendű terheltre vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálat során felmerült 42.500 (negyvenkettőezer-öttszáz)forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

Az elsőfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 10.B.424/2003/142. számú, 2004. október 1. napján kihirdetett ítéletével az I. rendű terheltet emberölés büntettének kísérletében, mint felbujtót, és 2 rendbeli bűnszervezet tagjaként folytatólagosan elkövetett zsarolás büntettében, mint társtettesként mondta ki bűnösnek.

Ezért halmazati büntetésül 8 év fegyházbüntetésre és a Magyar Köztársaság területéről történő végleges kiutasításra ítélte, annak megállapítása mellett, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható.

Az ítélet ellen az ügyész súlyosításért, az I. rendű terhelt és védője a tényállás téves megállapítása miatt az ítélet hatályon kívül helyezése érdekében jelentett be fellebbezést.

A kétirányú fellebbezést elbírálva a Fővárosi Ítéltábla a 3.Bf.162/2005/52. számú, 2006. március 29. napján meghozott ítéletével az elsőfokú határozatot annyiban változtatta meg, hogy az I. rendű terhelttel szemben alkalmazott végleges hatályú kiutasítás mellékbüntetést 8 évi határozott időtartamúra mérsékelte.

A másodfokú bíróság által kis mértékben kiegészített tényállás leegyszerűsített lényege a következő:

Az I. rendű terhelt Magyarországon nem rendelkezik bevándorolt, illetve letelepedett státusszal.

1./ Az I. rendű terhelt az 1990-es évek elején érkezett először Magyarországra; kezdetben csak egy-két hetet töltött itt, majd tovább utazott. 1998-ban tartózkodási engedélyt kapott, de ezt követően is gyakran volt külföldön.

1997-re az I. rendű terhelt a Magyarországon élő személyekből egy kb. ötven-hatvan főből álló szervezetet hozott létre, amelynek a - nyilvántartott - tagjait folyamatosan az ellenőrzése alatt tartotta. A csoport feltétlen vezetője az I. rendű terhelt volt; egy személyben döntött a felmerült ügyekben.

A közvetlen környezetéhez a tényállásban név szerint megjelölt személyek tartoztak. Ez a „vezetőség” is csak kisebb ügyekben bírt döntési kompetenciával, mert alapvetően az I. rendű terhelt beleegyezése kellett minden akcióhoz.

E „vezetői” szint alatt helyezkedtek el a végrehajtók - a katonák - akik végrehajtották az utasításokat.

A szigorú belső szabályok szerint a tagoknak minden tevékenységükből a befolyt jövedelem 50 %-át át kellett adniuk az I. rendű terheltnek. A szabály megszegése azonnali megtorlást vont maga után, amelyről a tagok tudomással bírtak.

A szervezet tagjai főként védelmi pénzek beszédésével, prostitúcióval, pénzbehajtással, de magyar állampolgárok nevére ingatlan, gépkocsi vásárlással, cégalapítással is foglalkoztak.

A magyar rendőrség előtt ismert magyar szervezetekhez is kapcsolódtak, így az 1999-ben ismeretlen személyek által agyonlőtt S. Z. érdekeltségeihez is.

2./ 1997. május 9-éről 10-ére virradó éjjel az I. rendű terhelt több, a szervezetéhez tartozó személy társaságában egy bárban tartózkodott, amikor ott éjjél körüli időben megjelent M. A. Az I. rendű terhelt úgy ítélte meg, hogy nevezett az övével ellentétes „üzleti” érdekeltséghez tartozik, ezért elhatározta, hogy embereivel elfogatja és megöleti őt.

Utasította ezért a szervezet jelenlévő tagjait, hogy ejtsék foglyul, hurcolják el, majd öljék meg a sértettet.

Az utasításnak megfelelően a sértettet többen körbe vették, késekkel megfenyegették, megütötték, erőszakkal kivitték az utcára és betuszkolták egy gépkocsiba, csuklyát húztak rá, és egy családi házba szállították.

A házban kezét összebilincseltek, majd kisebb megszakításokkal egymást váltva órákon keresztül test-szerte ütlegelték. Közben folyamatosan szidták, közölve vele azt is, hogy az I. rendű terhelt parancsára meg kell ölniük.

A hajnali órákban odahívták két - a tényállásban szintén név szerint megjelölt - társukat, akik átvették az összevert, vérző, magatehetetlen sértettet és őt egy erdős területre vitték, hogy ott végezzenek vele.

Odaérve az őt kísérő két elkövető egyszerre késsel és két oldalról a sértett testébe szúrt. Ezután is még többször megszúrták - összességében tíz szúrást szenvedett - míg nem a földre rogyott, és halottnak tettezte magát; ekkor abbahagyták a bántalmazását. Nem sokkal később a sértettet arra járó személyek megtalálták. Közvetlen életveszélyes állapotban volt, amikor kórházba került; életét csak a még kellő időben történt orvosi beavatkozás mentette meg.

3./ Egy diszkót 1999-ben a C.N.C. Kft. üzemeltette, amelynek társtulajdonosa és ügyvezetője B. T. sértett volt; de 33 %-ban tulajdonosa volt a kft-nek a már korábban említett S. Z. is.

S. Z. 1998-tól havonta 500.000 forint „védelmi pénz” megfizetését követelte B. T.-től a diszkó bevételéből függetlenül a bevétel nagyságától. S. Z. - utalva az akkortájt az éjszakai életben történt erőszakos bűncselekményekre, valamint arra, hogy ő maga mögött tudja „erőháttérként” az I. rendű terhelt által irányított bűnszervezetet, konkrét erőszak és direkt fenyegetés alkalmazása nélkül is elérte, hogy B. T. és tulajdonostársai félelmükben beleegyeztek a védelmi pénz kifizetésébe.

S. Z. az így kapott védelmi pénzből rendszeresen juttatott az I. rendű terheltnek.

S. Z. halála után - 1999. áprilisát követő időben - az I. rendű terhelt egy találkozóra rendelte B. T.-t. ahol közölte vele, mivel S. neki dolgozott, ő örökli üzleti érdekeltségeit, ezért a S.-nek korábban járó védelmi pénzt ezentúl közvetlenül neki kell fizetniük.

B. T. - aki S.-sel fennálló kapcsolatából adódóan már ismerte az I. rendű terhelt szervezetének hatalmát -, tudta, ha nem teljesíti a követelést, akkor elveszíti az üzletét, mert az I. rendű terhelt akár erőszakkal is átveszi a diszkó működtetését; beleegyezett abba, hogy a havi 500.000 forintot ezentúl az I. rendű terheltnek fogják fizetni.

Ezt követően a havonta esedékes összeget vagy maga az I. rendű terhelt, vagy a bizalmi poszton lévő emberei vették át.

Az I. rendű terhelt azt is megkövetelte, hogy a védelmi pénz egy részét formálisan az I. rendű terhelt által vezetett - de más személy lakására bejelentett - Kft. bankszámlájára utalják át amiatt, hogy az egyébként valós gazdasági tevékenységet nem végző cég számláján legálisan látszó forgalmat tudjanak kimutatni.

Annak érdekében, hogy a diszkó gazdasági működését minél jobban átlássa, az I. rendű terhelt utasítására ott az ügy IV. rendű terheltje 1999. év második felétől rendszeresen megjelent; ellenőrizte a forgalmat, elszámoltatta az alkalmazottakat.

Továbbá B. T.-nek üzletvezetőként alkalmaznia kellett ott az I. rendű terhelt egyik bizalmi emberét is.

Részen erre is visszavezethetően a Diszkó forgalma jelentősen lecsökkent; 2000 júniusában felszámolási eljárás indult a kft. ellen.

Ettől kezdve a szórakozóhelyet a V. I. által vezetett Kft. működtette, amelybe résztulajdonosként egy másik kft. révén B. T. is belépett.

Az üzemeltetés átvételét követően az I. rendű terhelt az ügyben érintett tolmácsok közreműködésével személyesen tárgyalt V.I.-vel és B. T.-vel a védelmi pénz további fizetéséről, egyben a havi összeg megemeléséről.

Miután mindketten tisztában voltak az előzményekkel, beleegyeztek a további fizetésbe és az összegnek 1 millió forintra történő felemelésébe, amit havonta eleinte az I. rendű terheltnek, később valamelyik képviselőjének adtak át, de a pénzüsszegek egy részét a kapott utasításnak megfelelően B. T. a saját cégének bankszámlájáról utalta át a Kft. számlájára.

Az I. rendű terhelt 1999 júniusától a jelen ügyben történt elfogásáig, 2001. szeptember végéig összesen mintegy 20-25 millió forintot vett fel B. T.-től, illetve V. I.-től „védelmi” pénzként, amit a sértettek később már a saját megtakarításaikból fizettek ki. Ebből az összegből 12,3 millió forint a Kft. számlájára került átutalásra.

* * *

A cselekmények jogi minősítése során az időközben bekövetkezett jogszabályváltozásokra figyelemmel az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a cselekmények elkövetése idején, avagy az elbírálás idején hatályos anyagi jogi szabályok alkalmazásának van-e helye.

A vonatkozó jogszabályokat részletesen egybevetette, és ennek eredményeként az I. rendű terhelt vonatkozásában az elkövetéskor hatályos anyagi jogi szabályokat alkalmazta.

A M. A. sértett sérelmére megvalósított cselekményét a Btk. 166. § (1) bekezdése szerinti, felbujtóként elkövetett emberölés büntette kísérletének, míg B. T. és V. I. sértettek sérelmére megvalósított cselekményeit 2 rendbeli, a Btk. 323. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés szerint minősülő bünszervezet tagjaként, folytatólagosan elkövetett zsarolás büntettének minősítette.

A büntetés kiszabás körében a kiutasítás mellékbüntetés kapcsán arra utalt, hogy a terhelt Magyarországon kiemelkedő tárgyi súlyú, nehezen felderíthető bűncselekményt követett el, ezért az országban történő tartózkodása nem kívánatos. Erre figyelemmel a Btk. 61. § (1) és (3) bekezdése alapján őt végleges hatállyal kiutasításra is ítélte.

A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az I. rendű terhelt esetében az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a Btk. 2. §-ának az időbeli hatályra vonatkozó rendelkezéseit.

A végleges hatályú kiutasítás mellékbüntetés megváltoztatását az elsőfokú ítélet meghozatalát követő jogszabályváltozással indokolta. Konkrétan azzal: a módosított Btk. 61. § (3) bekezdése szerint „végleges hatállyal az utasítható ki, akit legalább 10 évi szabadságvesztésre ítélnék ezen bekezdésben meghatározott bűncselekmények miatt”, s minthogy az I. rendű terhelttel szemben nem ilyen tartamú szabadságvesztést szabott ki a bíróság, nincs törvényes lehetőség a végleges hatályú kiutasításra”.

* * *

A jogerős ügydöntő határozatoknak a kiutasítás mellékbüntetését kiszabó rendelkezése ellen, annak mellőzése érdekében, az I. rendű terhelt meghatalmazott védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt.

Álláspontja szerint a kiutasítás alkalmazására a Btk. 61. § (7) bekezdésének a) és c) pontjaiban meghatározott kizáró okok ellenére került sor.

Az eljárás bíróságok ugyanis figyelmen kívül hagyták, hogy terhelt az ítélethozatalkor már több mint tíz éve életvitelszerűen Magyarországon tartózkodott. Itt gazdasági társaságot is alapított. Felesége és gyermekei is kezdetben tartózkodási, majd letelepedési engedéllyel 1997. óta szintén Magyarországon élnek.

Házastársa Magyarországon ingatlannal rendelkezik; tolmácsként egy kft-nél dolgozik, a gyerekek pedig magyar oktatási intézményben tanulnak. E körülményekre nézve okiratokat is becsatolt.

„Ezen családi körülményekről az I. fokú és II. fokú bíróságnak is tudomása volt, azonban az ítélethozatalkor ezt nem mérlegelte.”

A Legfőbb Ügyészség írásbeli nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt – kifejtve, hogy azt az indítványozó eltérő tényekre alapozza – a törvényben kizártnak tartotta és annak tanácsülésen történő elutasítását indítványozta. (BF.2644/2009.)

A Legfelsőbb Bíróság az ügyben a Be. 425. §-ának alkalmazásával nyilvános ülést tartott, amelyen a felek indítványait fenntartották.

* * *

A felülvizsgálati indítvány a következők miatt nem alapos.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelyre külön eljárási szabályok vonatkoznak.

E külön szabályok értelmében az ügydöntő határozatokkal szemben felülvizsgálatnak a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében meghatározott okokból, és a Be. 423. § (1) bekezdésének kötelező előírása szerint kizárólag a jogerős határozatban megállapított tényállás alapján van helye.

A Legfelsőbb Bíróság tehát bizonyítást nem folytathat; azt, hogy történt-e az ügyben büntető anyagi jogi jogsértés, kizárólag a jogerős tények alapul vételével vizsgálhatja.

Ennek során a megtámadott határozatot a meghozatala idején hatályos jogszabályok szerint, és csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében, és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül. (Be. 423. § (2) és (4) bekezdése)

Az idézett eljárási szabályok alapján helyesen mutatott rá a legfőbb ügyész képviselője, hogy az indítvány az I. rendű terhelt személyi körülményeit tekintve olyan tényekre hivatkozott, amelyet a tényállás nem, illetve másképp tartalmaz.

Az ebbe a körbe sorolható érvekkel ezért a Legfelsőbb Bíróság nem foglalkozott, mert az indítvány ebben a részében a törvéynél fogva kizárt volt.

A fentieken túlmenően azonban a védő anyagi jogi jogsértést is állított. Bár az indítványában felülvizsgálati okot nem jelölt meg, azt tartalmilag a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjának második fordulatára alapozta, amikor azt sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok a Btk. 2. §-ában írt szabály megsértése miatt az ítélethozatalkor figyelmen kívül hagyták a Btk. 61. § (7) bekezdésének a) és c) pontjában meghatározott tiltó rendelkezéseket.

A Legfelsőbb Bíróság a támadott ítéleteket ebből az okból vizsgálta felül, és az indítványt alaptalannak találta.

A Btk. 2. §-ának főszabálya szerint a bűncselekményt az elkövetés idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni, kivéve, ha az elbíráláskor hatályos új törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálandó el; egyébként az új büntető törvénynek nincs visszaható ereje.

Az irányadó tényállás (1-3. pontok) szerint az I. rendű terhelt a bűncselekményeket 1997. tavaszától 2001. szeptember végéig terjedő időben követte el. Azok elbírálására első fokon 2004. október 1-jén, másodfokon pedig 2006. március 29. napján került sor.

Az időközben bekövetkezett anyagi jogi jogszabályváltozások miatt az elsőfokú bíróság részletesen elemezte, hogy a terhelt esetében az elkövetéskori avagy az elbíráláskori szabályok-e a kedvezőbbek.

Az egyes büntető anyagi jogi rendelkezéseket ítéletének 65-67. oldalain egybevetette, és ennek eredményeként a cselekmények minősítésénél és a büntetés kiszabásánál is az elkövetés idején hatályban lévő anyagi jogi szabályokat alkalmazta.

Ezt a másodfokú bíróság is helyesnek tartotta. (másodfokú ítélet 15. oldal 2. bekezdés)

A felülvizsgálat eredményeként a Legfelsőbb Bíróság is arra a megállapításra jutott, hogy a Btk. 2. §-ának alkalmazására az I. rendű terhelt esetében törvényesen került sor.

Az elsőfokú ítéletben kifejtett helyes érvek megismétlése nélkül csupán azt emeli ki, hogy az elbíráláskor hatályos új büntető törvény (a 2002. április 1. napjától hatályos 2001. évi CXXI. törvény 17. §-a) a bünszervezetben történő elkövetésre vonatkozó rendelkezéseket az 1978. évi IV. törvény (a Btk.) általános szabályai közé iktatta be, s egyben valamennyi ily módon

megvalósított, öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény büntetési tételének a felső határát a kétszeresére emelte. Ez az I. rendű terhelt esetében – miután az emberölés kísérletét is bünszervezetben követte el – az arra az elkövetés idején irányadó tizenöt évi szabadságvesztésnek is a törvényi maximumra, húsz évre történő megemelkedését jelentette volna.

Az elkövetés idején hatályos Btk. 61. §-ának (1) bekezdése szerint „Azt a nem magyar állampolgár elkövetőt, akinek az országban tartózkodása nem kívánatos, a Magyar Köztársaság területéről ki kell utasítani.”.

A (2) bekezdés értelmében: „Nem utasítható ki az, akit a külön törvényben meghatározottak szerint menekültként ismertek el.”

A Btk. 61. §-ának (3) bekezdése pedig a következőket tartalmazta: „A kiutasítás végleges hatályú, vagy határozott ideig tart. Végleges hatállyal az utasítható ki, akinek az országban való tartózkodása – figyelemmel az elkövetés jellegére, az elkövető kapcsolataira – a közbiztonságot jelentősen veszélyeztetné. A határozott ideig tartó kiutasítás tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év.”

Az indítványozó álláspontjával szemben tehát leszögezhető, hogy a kiutasítás mellékbüntetés alkalmazása anyagi jogszabályt nem sért. Az elsőfokú bíróság indokát adta annak, hogy az I. rendű terheltnek az országban történő itt tartózkodása mely okokból nem kívánatos; ekként pedig az idézett törvényi rendelkezések alapján a kiutasítás mellékbüntetés alkalmazása a nem magyar állampolgár, s menekült státusszal nem rendelkező I. rendű terheltre nézve kötelező volt. A másodfokon eljáró ítélőtábla is úgy ítélte meg, hogy e mellékbüntetés alkalmazása szükséges.

Az elkövetéskor hatályos és a bíróságok által alkalmazott törvény pedig lehetőséget biztosított annak egy évtől tíz évig terjedő határozott tartamú meghatározására is.

Az pedig nem lehet kétséges, hogy a támadott jogerős határozatban megállapított nyolc évi időtartam e törvényi kereteken belül maradt.

Azt már csupán a teljesség igénye miatt jegyzi meg a Legfelsőbb Bíróság, hogy a másodfokú ítélet indokolásának az ide vonatkozó része nyilvánvalóan téves, hiszen maga az ítélőtábla is az elkövetés idején hatályban lévő büntető törvényt tekintette irányadónak, amelynek a 61. §-ának (1) és (3) bekezdése a határozatában írt korlátozó rendelkezéseket még nem tartalmazta.

A kialakult bírói gyakorlat szerint pedig a büntető törvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezés csak egységesen alkalmazható. (BH.2006/383.)

Mindez nem változtat azon, hogy a támadott határozatoknak a mellékbüntetést kiszabó rendelkezése a törvénynek megfelelt. Mindezekre figyelemmel a sérelmezett ítéleti rendelkezések megváltoztatására nem volt ok.

A Legfelsőbb Bíróság ezért a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján a hatályukban fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban a tolmácsdíjjal felmerült bűnügyi költséget a Be. 429. §-ának (1) bekezdése szerint az állam viseli.

E végzés elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát a Be. 416. § (4) bekezdésének b.) pontja kizárja.

A jogerős ügydöntő határozatokkal szembeni ismételt felülvizsgálati indítvány tilalmáról a Be. 418. §-ának (3) és 421. §-ának (3) bekezdése rendelkezik.

Budapest, 2010. április 13.

Dr. Édes Tamás s. k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Ibolya
s. k. előadó bíró, Dr. Mészár Róza s. k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő
MTné